

Рада України – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/92>

3. Національні Стандарти бухгалтерського обліку //Газета «Все про бухгалтерський облік» - 2012. № 8-9 - С.17-24; 57-61

4. Соколов В. Я. Оценка по справедливой стоимости //Журнал «Бухгалтерский учет» - 2006. № 1 – С. 12-15.

Капля Ірина

к.е.н, доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ, ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ТА ОБЛІКУ

Трансформація постіндустріального суспільства в суспільство знань передбачає створення інноваційної моделі, основною складовою якої є інтелектуальний капітал якій формують нематеріальні активи.

Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи і розкриття інформації про них у фінансовій звітності визначені П(С)БО 8 "Нематеріальні активи". Згідно із цим положенням, нематеріальні активи – це немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам [2].

Ст. 115 ЦКУ демонструє, що єдиний універсальний вклад до статутного капіталу — майно [4]. Одним з таких внесків є нематеріальні активи, що відображені правами користування. Традиційна бухгалтерська практика нематеріальних активів як внесків до статутного капіталу передбачає питання ідентифікації внесків, їх документальне оформлення, оцінки та відображення в обліку, за аналогією з матеріальним активом, що в процесі свого використання втрачає свою вартість і переносить частинами свою вартість на вироблений продукт. У зв'язку з цим нематеріальні активи обліковуються за тими ж правилами, що й матеріальні. В той же час деякі нематеріальні активи (комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки) при здійсненні операцій при вибутті можуть продовжувати використовуватися на підприємстві або можуть неодноразово здійснювати процес вибуття з підприємства, при цьому

СЕКЦІЯ 2

Актуальні питання обліку окремих об'єктів та проблеми впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

продовжуючи приносити економічні вигоди [1]. Все це викликає багато питань та протиріч, що потребують вирішення починаючи з об'єктів структури нематеріальних активів, відображення внеску у майні підприємства, закінчуючи порядком їх оцінки та обліку, як на початку створення так і в процесі функціонування підприємства (амортизація, вибуття активу).

Вкладом до статутного капіталу господарського товариства, згідно з ст. 115 ЦК України, можуть бути майнові та інші відчужувані права, що мають грошову оцінку, якщо інше не встановлено законом. ст.424 ЦКУ також встановлено, що вкладом до СК юридичної особи є майнові права інтелектуальної власності [4].

Якщо узагальнити наведені вище норми, то стає зрозуміло, що внеском у вигляді нематеріальних активів можуть бути три групи прав:

1. Права користування природними ресурсами, зокрема землею і водою.

2. Права користування основними засобами, наприклад будівлями, спорудами, транспортними засобами, обладнанням тощо.

3. Права користування майновими правами на об'єкти права інтелектуальної власності, скажімо, право користування торговою маркою (знаком для товарів і послуг), комп'ютерною програмою, базами даних тощо.

Для передачі, як внеску в СК господарчого товариства та відображення в балансі нематеріальні активи повинні відповідати певним умовам: існує імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням, і їх вартість може бути достовірно визначена. А також вони мають відповідати критеріям оборотоздатності: винятковості, корисності, відчужуваності, можливості їхньої грошової оцінки, інвестиційної привабливості [5].

Облік внесків у статутний капітал правами користування можливий у вигляді послуги з користуванням майном. Мається на увазі суто використання певного об'єкта в господарській діяльності емітента корпоративних прав. Такий ресурс не обіцяє в майбутньому економічні вигоди, а тому по суті не є нематеріальним активом, а є лише орендованим майном, що не впливає на статутний капітал.

Другий варіант, коли власники права користування, наділяють одержувача (емітента) повноваженнями не лише користуватися майном із власною господарською метою, але й правом володіння та розпорядження - передачі такого права третім особам (від свого імені здавати приміщення чи авто в оренду, укладати ліцензійні договори на використання торгового знака тощо), отримувати від цього доход. В цьому випадку маємо справу саме з нематеріальними активами, що підтверджує ст. 427 ЦКУ та пп. 14.1.120 ПКУ.

Тобто облік внесків у статутний капітал правами користування можливий у вигляді послуги з користуванням майном, і безпосередньо у вигляді нематеріального активу на який має право користувач як власник.

Список використаних джерел

1. Крупка Я. Д. Інтелектуальний капітал у підприємницькій діяльності [Текст] / Я. Д. Крупка, І. П. Хвищун // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Збірн наук. праць. Луцький національний технічний університет. – 2008. – Вип. 5 (20). – Ч. 1.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №8 «Нематеріальні активи» затверджено Наказом Міністерства фінансів України N242 від 18.10.99 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.

3. Сирош Ю.В. Нематеріальні активи у структурі активів вітчизняних підприємств [Електронний ресурс] / Ю.В. Сирош. – Режим доступу <http://www.saleprice.com.ua/ua/pub/591.html>.

4. Цивільний кодекс України № 435-15: Офіц. текст із змін., станом на 30.07.2010 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua.

5. Нематериальный актив как объект бухгалтерського учета [Електронний ресурс] / Електронний журнал для бухгалтера. – Режим доступу: <http://avers.dp.ua/page-2.shtml#analit>

